

[Aksel Larsen.]

dre virksomheder i det samfund, vi lever i. Man laver nu engang ikke et socialistisk samfund ved, at staten i et kapitalistisk samfund overtager ejendomsretten til og driften af visse foretagender.

Ellers må jeg have lov at sige, at ministeren har gjort sig skyldig i en fejltagelse — det er måske ikke så væsentligt, men jeg er nødt til at bemærke det. Hvis ministeren har fået det indtryk af min fremsættelsestale, at det ikke er gået op for mig, at ministeren vidste, at han kunne opsigse koncessionerne inden 28. februar, må jeg bede ministeren læse min tale igennem en gang til; deri har jeg udtrykkelig sagt, at ministeren har ret til at opsigse koncessionerne uden at spørge folketinget, og hvis ministeren er villig til at gøre det, tager jeg naturligvis vort forslag tilbage. Jeg kan derfor ikke forstå, at ministeren kan have det indtryk, at jeg ikke aner, han er i stand til at opsigse koncessionerne, når jeg udtrykkelig har sagt det.

I øvrigt må jeg erkende, at der ikke var så forfærdelig mange lyspunkter at finde i ministerens tale, som stort set var en afvisning af vort forslag og endda med argumenter, som jeg skulle tro man ellers kun kunne have forventet at møde fra den anden side af salen.

Jeg synes, at man må tage hensyn til, at vi har haft et par telefonkommissioner — hvilket jeg har omtalt i min fremsættelsestale — og at de er gået ind både for enhedstelefonen og for statsdrift, og at i hvert fald post- og telegrafvæsenets folk i det embedsmandsudvalg, der er nedsat, og som ikke skal have afgivet endelig betænkning, går ind for ikke blot enhedstelefon, men også for statsdrift.

Jeg synes også, man kan lægge vægt på, at da folketinget behandlede den første telefonkommissions forslag af 1919, afgav et folketingsudvalg den 16. juni 1919 betænkning, og i denne betænkning stod der bl. a. følgende:

„... udvalget er med kommissionen enig i, at nye koncessioner, for at være acceptable for det offentlige, må indeholde mulighed for statsovertagelse af hele telefondriften, når det findes belejligt og rigtigt. Ligesom inden for kommissionen har der i udvalget fra flere sider

været udtalt ønsket om, at de nye koncessioners første løbetid — 20 år — kunne væsentlig forkortes, men selv om ikke alle i udvalget har kunnet indrømme vægten af de argumenter, hvormed de nuværende koncessionshavere modsætter sig en kortere, første koncessionsperiode, har udvalget ment at måtte bøje sig for den kendsgerning, at en kortere koncessionsperiode ville møde absolut modstand hos koncessionshaverne og derfor, når fornyelse efter omstændighederne må finde sted, ikke ville være gennemførlig.“

Dette var en enstemmig betænkning fra et folketingsudvalg, afgivet i 1919; dengang var socialdemokratiet langt længere fra flertal i denne sal, end det er nu, men det konservative folkeparti — jeg kan ikke huske, om det allerede da havde skiftet navn — og venstre var enige i denne betænkning; det var et enigt folketing, der dengang sagde, at man måtte stræbe ikke alene i retning af en enhedstelefon, men også i retning af statsdrift.

Derfor er der for mig noget meget beklageligt i, at en minister i dag kan stå og konkludere, at vel kan han se, at man i det lange løb, efter en eller anden ubestemt årække, bør stræbe frem imod en enhedstelefon, men at denne — sådan forstod jeg i hvert fald ministeren — nok hellere burde være en koncessioneret enhedstelefon end en statsdrevet telefon. Jeg lægger ikke mere vægt på statsdriften end på enhedstelefonen, jeg mener, at begge dele har lige stor betydning. Jeg ved godt, at enhedsdrift kan gennemføres uden statsovertagelse, men jeg kan ikke indse, at der er nogen som helst grund til at lade mere eller mindre private telefonselskaber fortsætte, heller ikke selv om de slås sammen til ét selskab; det er langt mere rimeligt, at man her lader staten overtage det.

Det er jo en kendsgerning, at vi, hvad post- og telegrafvæsenet angår, har statsdrift, og at det går ganske godt. Jeg tror heller ikke, at de tal, den højtærede minister har anført vedrørende omkostningerne og telefontaksterne, kan afskrække fra at gå over til statsdrift. Selve den højtærede ministers korrigerende af de tal, jeg har fundet frem til, beviser dog, at statsdrift vil kunne være billigere. Jeg tror, man skal lade det noget letkøbte argument om, hvad det